

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	541388
Uw kenmerk:	-	Contact:	C. Kolf
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	0180-451286
		E-mailadres:	k.kolf@bar-organisatie.nl
		Datum:	1 juli 2022

Betreft: Raadsinformatiebrief meicirculaire gemeentefonds 2022

Geachte raadsleden,

Door middel van deze brief informeren we u over de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds en de financiële gevolgen die daaruit voortvloeien voor onze gemeente. In deze meicirculaire zijn twee belangrijke zaken verwerkt. Als eerste de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 en als tweede de vertaling van de Voorjaarsnota van het Rijk. De nieuwe verdeling pakt voor ons voordelig uit maar vanwege een aangepast landelijk ingroeipad betekent dit voor ons een minder groot voordeel. De Rijksvoorjaarsnota zorgt ook voor flinke plussen, zeker tot en met 2025. Vanaf 2026 is er sprake van een dip omdat dan niet langer via de huidige normeringssystematiek (trap op - trap af) gewerkt zal gaan worden. Het ministerie van BZK komt nog voor de zomer met een Contourennota om tot een stabielere gemeentefonds te komen.

Uiteraard past een winstwaarschuwing want de ambitieuze plannen van het Rijk moeten ook nog maar gerealiseerd worden. Mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt ligt onderuitputting op de loer waardoor we na Prinsjesdag bij de september- en/of decembercirculaire weer met verlagingen te maken kunnen krijgen.

De meest in het oog springende mutaties zijn:

- Invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds met voor- en nadeelgemeenten tot gevolg. Voor het Rijk is de herverdeeloperatie per saldo nul. Ridderkerk is een voordeelgemeente.
- Fors hogere accessen vanaf 2022 tot en met 2025, in 2025 oplopend naar cumulatief € 5,2 miljard.
- In de jaren 2023 t/m 2025 telkens eenmalig een onttrekking van € 250 miljoen aan het gemeentefonds als voeding voor het Volkshuisvestingsfonds en het fonds Woningbouwimpuls.
- Incidentele voordelen wegens het schrappen van de oploop van de opschalingskorting voor 2023 tot en met 2025.
- Positieve afrekening BTW-compensatiefonds 2021 van € 119 miljoen, eenmalig in 2022.
- Incidentele compensatie van € 1,4 miljard voor tekorten in de Jeugdzorg voor het jaar 2023.

Financiële gevolgen

Op de volgende pagina volgen de mutaties van de meicirculaire met daaronder een puntsgewijze toelichting.

Meicirculaire 2022 gemeentefonds

Gemeente:

Uitkeringsfactoren:

Ridderkerk

Constant prijspeil

Basis: Meicirculaire 2022

Vergelijk: Decembercirculaire 2021

Let op! Alle bedragen x € 1.000

	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
A. Beginstand december 2021	74.475	73.003	73.094	73.165	73.765
B. HERVERDEEFFECTEN o.b.v. afgevlakt ingroei-pad 3 jaar	0	350	1.050	1.750	1.750
C. Gecorrigeerde beginstand incl. herverdeeeffecten (A. + B.)	74.475	73.353	74.144	74.915	75.515
D. Uitkeringsfactor en uitkeringsbasis/ algemeen					
1. Accresontwikkeling in mei 2022 ujr 2022 tm 2027	2.446	8.113	8.833	9.958	2.970
2. Plafond BCF, onderschrijding in jaar 2021	299	0	0	0	0
3. Opschalingskorting (lagere apparaatskosten), schrappen oploop	0	1.022	1.366	1.717	0
4. Volkshuisvestingsfonds, uitname accres	0	-383	-385	-380	0
5. Woningbouwimpuls, uitname accres	0	-256	-254	-256	0
Totaal D. mutaties via Uitkeringsfactor, algemeen	2.745	8.496	9.560	11.039	2.970
E. Taakmutaties					
6. Inburgering: leerbaarheidstoets	0	12	12	12	12
7. Participatie en Voogdij 18+: loon- en prijsbijstelling 2022	0	76	77	78	79
8. Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord kabinet)	0	-28	-42	-42	-45
9. Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren	0	12	12	13	13
10. Energietoeslag	1.853	0	0	0	0
11. Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg	-22	0	0	0	0
12a. Jeugdzorg (Coalitieakkoord kabinet)	0	3.654	0	0	0
12b. Eliminatie reeds opgenomen stelpost in 2023	0	-2.518	0	0	0
13. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord kabinet)	0	0	0	-244	-249
14. Toezicht en handhaving voor EPBD III	4	0	0	0	0
15. Prenataal huisbezoek	-6	0	0	0	0
Totaal E. Taakmutaties	1.829	1.208	59	-183	-190
F. Overige mutaties					
16. Gezond in de stad (DU)	12	0	0	0	0
17. Inburgering (IU)	18	0	0	0	0
18. Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	23	23	23	23
19. Einde lening inburgeringsplicht	13	0	0	0	0
20. Uitvoeringskosten klimaatakkoord	307	0	0	0	0
21. Extra capaciteit BOA's	37	37	37	37	37
22. Participatie (IU)	11	0	0	0	0
23. Voogdij/18+ (IU)	44	0	0	0	0
Totaal F. Overige mutaties	442	60	60	60	60
G. Totaal mutaties mei 2022 excl. herverdeeeffect (D. t/m F.)	5.016	9.764	9.679	10.916	2.840
H. Totaal mutaties mei incl. herverdeeeffect B. (B. + G.)	5.016	10.114	10.729	12.666	4.590
I. Berekening eindstand na meicirculaire 2022 (A. + H.)	79.491	83.117	83.823	85.831	78.355

TOELICHTINGEN:

B. Herverdeeeffecten - afgevlakt ingroeipad 3 jaar en omzetting naar nieuwe maatstaven

Het hoofddoel is om de verdeling eenvoudig en uitlegbaar te maken en dat de verdeling beter aansluit bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken. De indeling van de clusters is logischer en globaler gemaakt en het aantal maatstaven is gehalveerd naar zo'n 50 stuks.

Na actualisatie van de gegevens per 1-1-2023 loopt het voordelige herverdeeeffect voor Ridderkerk op naar € 1.750.000 vanaf 2025. Het aangepaste ingroeipad, waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, is beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve of negatieve effect voor 2023 is € 7,50 per inwoner en daarna voor 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het totaal cumulatieve effect is dus maximaal € 37,50 per inwoner. Voor Ridderkerk is dit dan ook het maximale voordelige effect per inwoner.

Overige mutaties mei 2022

1. Accresontwikkeling in mei 2022

Voor alle jaren is er sprake van een forse opwaartse bijstelling van het accres. Deze zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaire en ook veel hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet. Voor Ridderkerk is voor 2022 sprake van een plus van € 2,4 miljoen, oplopend naar een plus van € 10 miljoen in 2025 om vervolgens te dalen naar een plus van € 3 miljoen in 2026.

2. Plafond BCF, overschrijding in jaar 2021

Over 2021 bedraagt de afrekening € 119 miljoen, eenmalig positief. Voor Ridderkerk betreft dit een eenmalig voordeel van € 299.000 in 2022.

3. Opschalingskorting (lagere apparaatskosten), schrappen oploop

De oploop van de opschalingskorting is incidenteel geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode. Het betreft een reeks die oploopt van € 400 miljoen in 2023 naar € 675 miljoen in 2025. Eerder was de oploop van de opschalingskorting al bevroren voor de jaren 2020 tot en met 2022. Dit betekent dat de stand van de opschalingskorting zoals bereikt in 2019 van € 300 miljoen wordt bevroren tot en met 2025. Incidenteel wil zeggen dat de korting in de betreffende jaren (€ 400 miljoen voor 2023, € 135 miljoen voor 2024 en € 140 miljoen voor 2025) wordt teruggeboekt, maar de reeks eindigt wel gewoon in een korting van € 975 cumulatief in 2026, zoals voorzien en verwerkt in de circulaire. Het schrappen van de oploop betekent voor Ridderkerk incidentele voordelen voor 2023 van € 1 miljoen, 2024 van € 1,4 miljoen en 2025 van € 1,7 miljoen.

4. Volkshuisvestingsfonds, uitname accres / 5. Woningbouwimpuls, uitname accres

Voor de jaren 2023 t/m 2025 wordt telkens eenmalig een onttrekking van € 250 miljoen opgenomen als voeding voor de specifieke uitkeringen Volkshuisvestingsfonds en Woningbouwimpuls. Dit is dus een sigaar uit eigen doos als we van deze fondsen gebruik zouden kunnen maken. Voor Ridderkerk gaat het om incidentele kortingen voor de periode van 3 jaar van € 383.000 respectievelijk € 256.000 per jaar.

6. Inburgering: leerbaarheidstoets

In het kader van de Wet Inburgering 2021 is de extra taak "leerbaarheidstoets" belegd bij de gemeente. Deze middelen hebben we nodig voor personele inzet en IT-benodigdheden om deze toets af te kunnen nemen. Voor de gemeente Ridderkerk gaat het om een bedrag van € 12.000 structureel vanaf 2023.

7. Participatie en Voogdij 18+: loon- en prijsbijstelling 2022

Dit betreffen loon- en prijsbijstellingen volgens de geldende normeringsafspraken.

8. Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord kabinet)

Het kabinet heeft valpreventie als kostenbesparende preventiemaatregel opgenomen. Valpreventie draagt bij aan gezond ouder worden en leidt tot netto besparingen in de domeinen Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet landelijke zorg (Wlz). De maatregelen die nodig zijn voor implementatie worden de komende periode uitgewerkt. Dit leidt vanaf 2023 tot een taakstellende besparing in het gemeentefonds. Voor Ridderkerk is dit een structureel nadeel van € 28.000 in 2023 oplopend naar € 42.000 vanaf 2024.

9. Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren

Voor de verdere versterking van de dienstverlening wordt landelijk € 5 miljoen extra structureel toegekend vanaf 2023 voor systeemleren. Dit volgt naar aanleiding van het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). In december was al eerder € 5 miljoen beschikbaar gesteld (totaal nu € 10 miljoen). Voor Ridderkerk volgt structureel € 12.000 extra vanaf 2023.

10. Energietoeslag

Op 15 maart 2022 is het wetsvoorstel 'eenmalige energietoeslag lage inkomens' ingediend bij de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. De bedragen van € 800 per huishouden zijn leidend (gebaseerd op een inkomensgrens tot 120% van de bijstandsnorm). Minister Schouten heeft aangegeven dat gemeenten gecompenseerd worden als ze daarop tekort gaan komen.

De bij ons in Ridderkerk bekende minima met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm hebben in april de energietoeslag ontvangen. Voor de overige minima die in mei een aanvraag hebben ingediend, kunnen we daarom niet een lagere inkomensgrens hanteren. Een hogere inkomensgrens is wel mogelijk maar daar is niet voor gekozen omdat het beschikbare budget vanuit het Rijk dan niet toereikend is. Via deze meicirculaire is het budget gecompenseerd voor de uitvoering van deze regeling. De totale Rijksbijdrage inclusief de uitvoeringskosten bedraagt voor Ridderkerk € 1.853.000.

11. Jeugdhulp subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg

Via deze subsidieregeling kunnen aanbieders van cruciale jeugdzorg tijdelijke liquiditeitssteun ontvangen als dit voor hen noodzakelijk is om hun zorg te kunnen garanderen. In de decembercirculaire was het restant van € 18,9 miljoen al teruggestort in het gemeentefonds, maar vanwege de inmiddels afgesproken verlenging moest dit Rijksbudget weer aangevuld worden (naar € 10 miljoen) zijnde een uitname van € 8,9 miljoen landelijk voor 2022. Aan het einde van de regeling vloeien de (restant)middelen weer terug in het gemeentefonds. Dit betekent voor Ridderkerk een eenmalig nadeel van € 22.000 in 2022.

12a. en 12b. Jeugdzorg (Coalitieakkoord kabinet)

Het kabinet stelt voor 2023 incidenteel € 1,454 miljard extra beschikbaar voor de jeugdzorg. Hierbij gaat het kabinet er vanuit dat gemeenten inzetten op besparingsmaatregelen voor een bedrag van € 374 miljoen op jeugdzorguitgaven 2023 als onderdeel van de reeks van de (arbitrage)commissie van Wijzen. Voor de gemeente Ridderkerk gaat het om een te ontvangen bedrag van € 3.654.000 voor 2023 (zie punt 12a.). De extra middelen willen we inzetten voor de te verwachten extra kosten op specialistische jeugdhulp en lokale jeugdhulp, die worden veroorzaakt door inflatie en toename van de zorgvraag. De door ons opgenomen stelpost voor het jaar 2023 wordt geëlimineerd voor het bedrag van € 2.518.050 dat wij daarvoor eerder in de begroting hadden becijferd (zie punt 12b.). Vanaf 2024 handhaven we de (nog) toegestane structurele stelpost Jeugd voor maximaal 75%.

13. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord kabinet)

Vanuit het Rijk is er vanaf 2025 een taakstellende besparing opgelegd van € 95 miljoen voor de uitgaven Wmo/ onderdeel eigen bijdrage Huishoudelijke hulp. Naar verwachting zal deze ontwikkeling leiden tot een hogere eigen bijdrage/ bijstellingen in de eigen bijdrage. Op basis van de optelsom van de gerealiseerde uitgave van vorige boekjaren, de verwachte groei en eventuele trends zal deze budgetverlaging door ons opgevangen moeten worden. Dit vergt uiteraard nog verdere uitwerking. Voor de gemeente Ridderkerk gaat het om een korting van € 244.000 vanaf 2025.

14. Toezicht en handhaving voor EPBD III

Dit betreft een aanvullend bedrag van € 1,8 miljoen landelijk in 2022 voor uitvoering toezicht en handhaving op de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). Dit betekent voor Ridderkerk een eenmalig voordeel van € 4.000 in 2022.

15. Prenataal huisbezoek

Dit betreft een terugboeking onder aftrek van reeds gemaakte kosten van per saldo € 2,3 miljoen landelijk in 2022 wegens uitstel van de wet Prenataal huisbezoek Jeugdgezondheidszorg van 1 januari naar 1 juli 2022. Dit betekent voor Ridderkerk een eenmalig nadeel van € 6.000 in 2022.

16. Gezond in de stad (DU)

Ridderkerk neemt deel aan Gezond in de Stad (GIDS). Het te ontvangen eenmalige bedrag van € 12.000 voor Ridderkerk willen wij inzetten om een impuls te kunnen geven aan het meer laten bewegen van ouderen en jongeren.

17. Inburgering (IU)

Voor Ridderkerk een voordelige afrekening van € 18.000 in 2022.

18. Armoedebestrijding kinderen (DU)

Voor Ridderkerk een (voorlopig) structureel voordelige afrekening van € 23.000 vanaf 2023.

19. Einde lening inburgeringsplicht (ELIP)

Deze extra middelen willen wij inzetten voor de dekking van de uitvoering omdat er meer werk in het taakpakket van klantmanagers inburgering is ontstaan. Met deze gelden kunnen wij inburgeraars blijven begeleiden als zij hun lening voor inburgering al volledig hebben ingezet. Voor de gemeente Ridderkerk gaat het om een eenmalig voordeel van € 13.000 voor 2023.

20. Uitvoeringskosten klimaatakkoord

Voor de uitvoeringskosten voor het klimaatakkoord wordt in 2022 een totaalbedrag van € 112,6 miljoen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Er vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG, IPO en het Rijk over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord van het kabinet voor aanvullend klimaatbeleid zijn gereserveerd. Voor Ridderkerk betekent dat voorlopig een incidenteel voordeel van € 307.000 in 2022.

21. Extra capaciteit BOA's

Voor de capaciteit van BOA's in de openbare ruimte wordt € 13 miljoen beschikbaar gesteld gebaseerd op een standaard basisbedrag en een variabel aanvullend bedrag op basis van het inwonertal. Voor Ridderkerk betekent dat een bedrag van structureel € 37.000 vanaf 2022.

22. Participatie (IU)

Voor Ridderkerk een voordelige afrekening van € 11.000 in 2022.

23. Voogdij/18+ (IU)

De verdeling van de integratie-uitkering Voogdij/18+ is in 2022 nog op basis van historisch zorggebruik (T-2) per gemeente, met gemiddelde dagprijzen die worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen. Hierbij is rekening gehouden met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022, waarbij de verantwoordelijkheid voor de zorg van zo'n 10.000 kinderen naar een andere gemeente is verschoven. Vanaf 2023 vindt de verdeling plaats via objectieve maatstaven via de algemene uitkering. Voor Ridderkerk is dit een incidenteel voordeel van € 44.000 in 2022.

Overige informatie

In deze circulaire wordt een vooraankondiging gedaan op komende mutaties. Het gaat dan om de volgende onderwerpen waarvan het geld dus nu nog niet beschikbaar is.

Omgevingswet

Er komt € 150 miljoen beschikbaar voor transitiekosten Omgevingswet voor de periode 2023-2025. Voor Ridderkerk is dit een bedrag van € 332.000 welke via de komende septembercirculaire voor 2022 nog beschikbaar zal komen.

Wet Kwaliteitsborging bouwen

Aanvullend is € 25 miljoen beschikbaar gemaakt voor inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging bouwen. Dit is aanvullend op eerdere € 10 miljoen. Voor Ridderkerk is dit een bedrag van € 54.400 voor 2022 en daarna vanaf 2023 € 22.100, uit te keren via de septembercirculaire.

Vergoeding opvang ontheemden Oekraïne

De gemeenten en veiligheidsregio's werken aan het realiseren van opvangplekken. Om gemeenten duidelijkheid te geven over wat zij ontheemden kunnen bieden en welke kosten vergoed worden door het Rijk, is een regeling voor een specifieke uitkering (dus niet via gemeentefonds) op basis van normbedragen opgesteld.

In het kader van de opvang ontheemden Oekraïne zijn de gemeenten ook verantwoordelijk voor:

- Het realiseren van voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Vergoeding vindt plaats via een specifieke uitkering (dus niet via gemeentefonds), waarbij de gemeenten achteraf gecompenseerd worden voor gerealiseerde kosten.
- Het inrichten van leerlingenvervoer. Vergoeding vindt later nog plaats via een eenmalige decentralisatie uitkering via het gemeentefonds voor de periode maart – juli 2022.
- De zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid. Hiervoor geldt ook dat latere vergoedingen via het gemeentefonds volgen.

Voor de bedrijfsvoering en kosten voor GGD en veiligheidsregio's en gemeenten moet nog een systeem voor vergoeding worden opgericht. Om de 25 veiligheidsregio's te kunnen ondersteunen is een bedrag van ongeveer € 500.000 per maand per regio geschat.

Verwerking financiële gevolgen

De verdere uitwerking en gevolgen van deze circulaire inclusief eventuele aanvullende budgetten worden in de 2e tussenrapportage 2022 en de nieuwe (meerjaren)begroting 2023-2026 integraal meegenomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

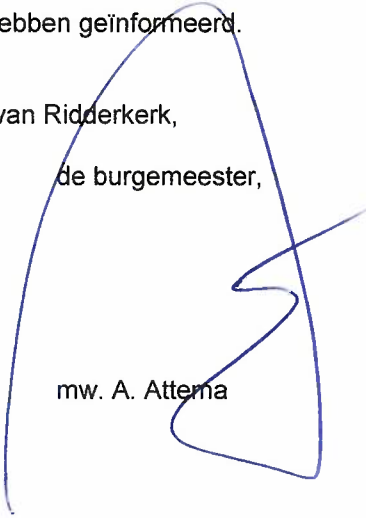
Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

de burgemeester,

dhf. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

